Beantwoording vragen eerste gespreksronde coalitievorming

Winterswijk, 21 maart 2022

Geachte informateur, beste Frank,

Onderstaand alvast de antwoorden van Morgen op de vragen gesteld voor de eerste gespreksronde van de coalitievorming. We zien elkaar komende woensdagavond.

1. **Hoe interpreteert uw partij de eigen verkiezingsuitslag?**

Wij hebben 3 maanden geleden besloten mee te doen met de gemeenteraadsverkiezingen en hadden dus maar 3 maanden tijd ons voor te bereiden en onze partij en bedoelingen onder de aandacht te brengen. Gezien de sowieso beperkte aandacht voor politiek in het algemeen, de beperkte middelen die lokale partijen hebben in vergelijking met landelijke partijen én allerlei recente gebeurtenissen die de gemeenteraadsverkiezingen nog eens extra sterk naar de achtergrond hebben geduwd (zoals de coronacrisis, de oorlog die Rusland is begonnen, de stijgende prijzen e.a.), mogen wij zeer tevreden zijn met het behaalde resultaat van 3 zetels. Temeer omdat wij bewust hebben gekozen voor een inhoudelijk en genuanceerd programma, dat nou eenmaal minder gauw en breed ´aanslaat´ bij de grote goegemeenschap. Al met al daarom trots dat we ´ondanks dit alles´ vanuit het niets 3 zetels hebben gekregen. Betekent dat nu al een flink deel van Winterswijk achter de opvattingen en mensen van Morgen staat.

2. **Hoe interpreteert uw partij de verkiezingsresultaten van de overige partijen?**

Het tegengeluid van Voor Winterswijk is door een groot deel van de kiezers gewaardeerd. De sterke inhoudelijke oppositie van D66 in de afgelopen jaren eveneens. Het CDA heeft de bonus dat het 4 jaar geleden ontving weer moeten inleveren, maar kan nog altijd rekenen op een behoorlijk trouwe confessionele basis. De PvdA heeft waardering gekregen voor haar sociale insteek. De kiezer heeft aangegeven dat het de lijn van de coalitiepartijen VVD en WB van de afgelopen jaren niet waardeert.

3. **Hoe kijkt u terug op de persoonlijke verhoudingen in de afgelopen raadsperiode? Zijn er naar uw mening in de (in)formatiefase initiatieven wenselijk of noodzakelijk om een start te maken met het inslaan van een nieuwe weg in dit kader?**

Onze partij Morgen is nieuw en dus hebben wij part nog deel gehad aan de verhoudingen in de afgelopen raadsperiode. Wel is Morgen een reactie ook op die verhoudingen, omdat wij vinden dat in de politiek veel te veel wordt gepolariseerd en veel te weinig wordt samengewerkt. Wij willen in deze bestuursperiode dan ook een *verbindende* rol vervullen, door elke keer weer te benadrukken dat elke inwoner en elk belang ertoe doet en dat we elke keer weer samen de puzzel moeten leggen.

Los hiervan heeft ook de ´breuk´ van 3,5 jaar geleden de verhoudingen in de raad geen goed gedaan. Daar kwam de afsplitsing van Tom van Beek van de VVD nog eens bij. Dit alles heeft de verhoudingen in de raad behoorlijk op scherp gezet. Ook de coronacrisis heeft daarbij niet geholpen, want waar soms in de wandelgangen nog het nodige wordt besproken en ´gladgestreken´, kwam uitsluitend digitaal contact de onderlinge verhoudingen ook niet ten goede.

Juist omdat de verhoudingen in de afgelopen raadsperiode door een optelsom aan factoren zo op scherp zijn komen te staan, stellen wij voor om voorafgaand aan inhoudelijke discussies, of wellicht gecombineerd met het inhoudelijke traject, eerst samen om de tafel te gaan zitten om de onderlinge verhoudingen en zaken als houding en gedrag voor de komende 4 jaar te bespreken. Er is weliswaar al een mediation-traject geweest, maar dat heeft niet tot zichtbaar betere verhoudingen en omgangsvormen geleid.

4. **Voor Winterswijk heeft de wens uitgesproken om met alle fracties gezamenlijk te komen tot een raadsakkoord. Wat is uw mening over dit voornemen?**

Morgen heeft in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen altijd gepleit voor een zo raadsbreed mogelijk coalitieakkoord. Dit omdat wij vinden dat elk belang ertoe doet en we samen de puzzel(s) moeten leggen. Maar geen idee of dat hetzelfde is als het raadsakkoord zoals Voor Winterswijk nu bepleit, want daar hebben wij Voor Winterswijk nog geen nadere toelichting op zien of horen geven. Morgen gaat echter uit van goede bedoelingen, waarbij het (zoals aangegeven) onze wens is om eerst samen om de tafel te zitten om de persoonlijke verhoudingen te bespreken, de afgelopen jaren samen te evalueren en elkaar in de ogen te kijken.

5. **Wat zou naar uw mening de inhoud van het raadsakkoord moeten zijn?**

Zonder precies te weten wat Voor Winterswijk met het raadsakkoord bedoelt, hopen wij op een coalitie en een coalitieakkoord dat op een zo raadsbreed mogelijke steun kan rekenen. Tegelijkertijd hopen we ook dat we zo gauw mogelijk een nieuwe coalitie en dus ook een coalitieakkoord hebben, omdat de tijd dringt en er voor Winterswijk belangrijke besluiten genomen moeten worden en belangrijke trajecten en processen in gang c.q. 'on hold' moeten worden gezet. Daarom stellen wij voor het raadsakkoord in ieder geval te beperken tot (alleen) belangrijke richtinggevende *principes* waaraan we liefst raadsbreed willen vasthouden de komende bestuursperiode, zoals: altijd samen de puzzel(s) leggen, altijd vroegtijdig betrekken van belanghebbenden, Nationaal Landschap zo lang mogelijk ontzien, bij bedrijventerreinen altijd eerst kijken naar precieze behoefte en beschikbare terreinen, revitaliseren, ook regionaal et cetera.

Dit voorstel om een raadsakkoord te beperken tot *hoofdlijnen/principes*, heeft wat ons betreft ook te maken met het feit dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking treedt en deze wet onder andere van elke gemeente een nieuwe, integrale, gebiedsgerichte, samenhangende visie op de (gewenste ontwikkeling van de) fysieke leefomgeving vereist. Bovendien vereist de Omgevingswet dat deze nieuwe Omgevingsvisie samen met alle inwoners wordt opgesteld.

Voor het opstellen van die nieuwe Omgevingsvisie (die aanzienlijk verder gaat dan de huidige) geeft de Omgevingswet gemeenten de tijd tot 2025. Die tijd zal ook hard nodig zijn, want het opstellen van die nieuwe Omgevingsvisie is een omvangrijk proces dat zeer zorgvuldig moet worden ingestoken. Het raadsakkoord waar Voor Winterswijk voor pleit, kan ons inziens dus nooit de insteek hebben van een allesomvattende en samenhangende visie op de toekomst van Winterswijk, want daar is aanzienlijk meer voor nodig.

6. **Hoe zou het proces om te komen tot het raadsakkoord naar uw mening moeten zijn?**

Het proces om te komen tot een raadsakkoord moet wat ons betreft kort en krachtig zijn en gericht zijn op een akkoord op hoofdlijnen en vooral principes.

7. **Staat uw partij in beginsel open om deel te nemen aan het schrijven van het door Voor Winterswijk beoogde raadsakkoord? Zo ja, wat zijn voor uw partij belangrijke onderwerpen? Zo nee, waarom niet?**

Ja, wij willen deelnemen. Het belangrijkste onderwerp voor ons is “een andere overheid”. Een overheid voor de burgers. Een overheid die voortdurend in contact is met de burger en voorafgaand aan besluitvorming het directe contact legt met betrokkenen. Een overheid die doelen in plaats van regels vooropstelt en waarbij het proces van besluitvorming altijd transparant is voor de burger. Daarbij zal de overheid de regie moeten (terug)pakken op een aantal onderwerpen en in een aantal sectoren waar de liberalisering de afgelopen jaren is doorgeschoten.

8. **Ziet u voor uw partij in eerste aanleg een rol in de coalitie of de oppositie en waarom?**

Daar hebben wij niet direct een mening over. Wij willen een positieve rol spelen in de ontwikkeling van Winterswijk. Dat kan zijn in een coalitie, maar dat kan ook in de oppositie. Liefst echter denken wij niet in termen van oppositie en coalitie, want nogmaals: We zullen samen de complexe puzzel(s) moeten leggen.

9. **Met welke partijen zou u willen samenwerken in een coalitie?**

Elke partij staat voor bepaalde (deel)belangen, opvattingen en ideeën. Al die belangen, opvattingen en ideeën doen ertoe en moeten meegenomen en op een eerlijke en transparante manier meegewogen worden. Samenleven is immers compromissen sluiten en rekening houden met elkaar. In die zin en ook omwille van de democratie willen wij samenwerken met alle partijen, ook in een coalitie. De kiezer heeft echter ook duidelijk aangegeven dat het een andere koers/aanpak/coalitie wil, want de huidige coalitie is door de kiezers ‘afgestraft’. Maar zelfs dat betekent voor ons niet dat coalitiegenoten van de afgelopen periode geen deel meer kunnen of mogen uitmaken van een nieuwe coalitie. Het gaat ons in de eerste plaats vooral om het raadsakkoord, als daarmee de gewenste aanpak/koers voor de komende bestuursperiode wordt bedoeld. En vervolgens gaat het ons vooral om een krachtig College. Dat mag wat ons betreft zelfs een politiek neutraal College zijn, zolang het maar goede, krachtige en ervaren bestuurders zijn.

10. **Met welke partijen zou u niet willen samenwerken in een coalitie?**

Morgen sluit van de huidige partijen geen enkele partij uit.

11. **Welke partijen moeten naar uw mening in eerste instantie coalitieonderhandelingen voeren en waarom?**

Het is in eerste instantie aan Voor Winterswijk als grootste partij om te bepalen met welke partij(en) de eerste gesprekken te voeren. Voor ons is het genoemde raadsakkoord het belangrijkst. Als we het daarover eens zijn en een meerderheid der partijen daar een handtekening onder zet, gaat het ons vooral om een krachtig College en minder om de samenstelling van de coalitie.

12. **Stel dat u deelneemt aan de coalitieonderhandelingen, wat zijn dan de belangrijkste inhoudelijke onderwerpen voor uw partij?**

Een kwalitatief sterk en transparant bestuur en een andere, proactieve gemeentelijke organisatie. Daarnaast moet er een integrale visie komen op wonen, werken en samenleven. Daarbinnen moet de complexe puzzel in het buitengebied een belangrijk onderdeel zijn. Tevens zal, zeker voor de komende periode armoedebestrijding en het dichten van de kloof een belangrijk onderwerp moeten zijn.

13. **Stel dat u niet deelneemt aan de coalitieonderhandelingen, van welke inhoudelijke onderwerpen zou u graag zien dat deze wel in die onderhandelingen worden meegenomen en wilt u de onderhandelende partijen daarover een visie meegeven?**

Sterke overheid en de betrokkenparagraaf.

14. **Zijn er onderwerpen die voor u niet onderhandelbaar zijn? Zo ja, welke zijn dit?**

Er komt wat ons betreft *geen* nieuw bedrijventerrein op de nu aangewezen locatie langs de Misterweg.

Ook niet onderhandelbaar is de andere overheid die wij willen. Als daar geen of onvoldoende werk van wordt gemaakt, stappen wij niet in de betreffende coalitie. Een hele belangrijke in dit kader vinden wij de opvolger voor de huidige gemeentesecretaris, die per 1-7 vertrekt. Volgens de gemeente is de werving van die opvolger al in gang gezet, maar wij willen daar bovenop zitten en we willen hoe dan ook geen uitgebluste, uitgerangeerde figuur van elders die in Winterswijk nog even wat tijd komt uitzitten. Het liefst kiezen we zelf (in overleg met andere parttijen) de nieuwe gemeentesecretaris, want deze moet leiding gaan geven aan de ingrijpende verandering(en) die deze bestuursperiode moet(en) worden doorgevoerd. En moet dus vooral de nieuwe, gewenste manier van denken en werken in de genen hebben en krachtig kunnen overbrengen, met gevoel voor de cultuur en mores van de Achterhoek.

Verder stappen wij ook niet in een coalitie/college die/dat wat ons betreft niet krachtig genoeg is. Ook dat is voor ons dus niet onderhandelbaar.

Last-but-not-least: Wij hechten zeer aan een betrouwbare overheid. Dit kan dus ook betekenen dat zich op andere momenten voor ons nog nieuwe breekpunten aandienen. Zo hebben wij geen zicht op welke toezeggingen in de aanloop naar de verkiezingen her en der zijn gedaan. Ook daar kunnen best nog breekpunten tussen zitten. Al het voorgaande dus nadrukkelijk met dit voorbehoud.

15. **Stel dat u een wethouder mag leveren, welke portefeuille(s) hebben dan uw voorkeur?**

In ieder geval willen wij bovenop de andere overheid zitten. Voor de rest zijn wij vooral voorstander van inhoudelijk deskundige wethouders, waarbij de politieke kleur van de wethouder wat ons betreft niet direct bepalend is. Wij willen vooral een krachtig College.

16. **Heeft u een mening over het aantal wethouders dat Winterswijk in deze periode zou moeten hebben? Zo ja, wat is uw mening daarover?**

Het huidige aantal van 4 wethouders lijkt een redelijk uitgangspunt, waarbij ook de mogelijkheid zou moeten worden verkend om het wethouderschap parttime in te vullen (tot tenminste 50%).

17. **Zijn er nog andere onderwerpen die vandaag niet zijn besproken en die u wel graag wilt benoemen in dit gesprek? Heeft u zich in dit gesprek over alles kunnen uitspreken op een manier waarop u dat wenselijk of nodig acht?**

Morgen wil een verbindende rol spelen de komende jaren. Of dat is in de coalitie of in de oppositie, dat maakt niet uit. Samen moeten we de komende jaren aan de bak om de complexe puzzel(s) te leggen. De Raad moet kritisch zijn op het college, zoals het hoort, maar de Raad moet ook als rolmodel laten zien en uitstralen dat het wil samenwerken en samenwerkt om uiteindelijk Winterswijk voor de Winterswijkers op lange termijn beter te maken.